

PINTURA

El fet que el meu primer mestre fos escultor pot haver ajudat a què l'escultura hagi estat un referent en la meva tasca artística. Però també puc dir que la simplicitat d'actuació de la pintura i l'admiració de moltes obres plàstiques que es troben en els museus o en publicacions diverses, ha estat també un referent. Per tant, he sentit sempre molt afins tant l'escultura com la pintura, molt properes en la meva expressió plàstica. Sempre m'he mogut entre la pintura i l'escultura però, com sempre, es remarca la facilitat d'un mitjà respecte a l'altre: l'escultura es troba millor en l'encàrrec, en l'adequació a una funció, a una finalitat. Així doncs, a l'hora d'escollir una d'aquestes disciplines –i més si tenim en compte la meva dificultat de paraplègic a l'hora de remoure materials i volums, afegit a l'inconvenient d'espai, temps i limitacions- la facilitat és un factor a favor de la pintura.

Per altra banda, és cert que la meva inclinació ha tendit sempre a servir, a fer una obra per a un lloc, per a una persona, una família, una entitat o un grup i, per tant, en escultura, la complicitat que s'estableix amb els oficis i les tècniques diverses està en funció de fer l'obra adequada, mentre que la pintura, apart del seu potent prestigi i poder d'atracció, m'ha robat sovint l'atenció i m'ha acompanyat sempre. Certament, m'ha estat més fàcil pensar en una obra estable, com les que ens mostra històricament el llibre de la vida de les ciutats i els pobles, en els seus edificis emblemàtics, en temples i llocs públics, més que no pas en exposicions per a vendre el meu producte. Aquesta contradicció m'ha mogut al llarg de la vida, i he deixat que fos ella qui em conduís. Així doncs, el volum de pintures ha estat més gran, de manera que val la pena parlar-ne.

A la classe del Sr. Carrera ens reuníem en petit grup, i la pintura era el mitjà que més empràvem. Després, a l'Escola d'Olot, no cal parlar-ne: la seva forta tradició de paisatge i la quantitat d'artistes que l'exercien i l'exposaven era una influència de primer ordre. A l'Escola de Barcelona, però, es marcaven els dos grups: pintura o escultura. Tanmateix, jo vaig tenir l'oportunitat de treballar ambdues disciplines: tant durant el temps escolar com a fora, la pintura mural i l'encàrrec em feien moure en els diferents camps, com ha passat sempre.

Però també cal parlar del temps de la postguerra, de la disciplina i l'academicisme que van marcar tota l'etapa de la meva formació. Aquell era el clima que m'embolcallava, i hom entenia que calia trencar aquell llenguatge per a entrar en la gran riquesa viscuda abans de les guerres. Calia tenir el propi llenguatge i vigilar, perquè els molts i bons camins ja oberts no servien, havien de ser els propis plantejaments. Aquest és un moment molt dur, perquè es disposa d'un sol llenguatge, i aquest trava el camí cap als altres. En aquesta crisi, cal posar-hi tots els mitjans per tal d'anar teixint una evolució que no te fi.

Un altre aspecte important és que aprendre a observar la realitat objectiva proporciona molta sensibilitat respecte a la pròpia realitat, i encara més a les expressions que es contempen en les obres dels altres, tant les contemporànies com les històriques, recents o llunyanes en el temps. Tot parla i comunica, i cal evitar aquestes petjades ja ben establertes. Ho veiem tot observant els grans artistes, que també han tingut una formació acadèmica fins que arriben a un punt en què transgredeixen les normes apreses per a ser lliures i tenir la pròpia expressió. L'enemic no és la realitat objectiva, és un mateix, i cal trencar les traves per a assolir el propi llenguatge. Més ben dit, la realitat pot ser l'origen, un bon aliment que cal elaborar i conduir per tal d'enriquir l'immens llenguatge de la subjectivitat, que tots podem generar. L'obra d'altri ja realitzada és un camí més fàcil d'orientar que aquella obra que pot néixer d'un mateix a partir dels plantejaments que es creguin pertinents, amb un esperit d'aportació real.

Tanmateix, a l'Escola de Belles Arts de Barcelona, la influència del professor Miquel Farrer, de Procediments Pictòrics, ens va donar a conèixer la pintura al fresc, i ens va inculcar el gust per la pintura mural. Foren els temps del curs 1947-1948, i al 1949 fèiem el mural de l'església de Sant Xavier d'Horta amb el grup Flamma. Això va continuar amb Mossèn Camprubí a l'església de Betlem, a Barcelona, el 1953, on vaig caure de la bastida del baptisteri i en vaig quedar paraplègic. La pintura mural omplia els meus desitjos, i amb el grup Flamma vam fer obres principalment en esglésies, que era un camp que ens il·lusionava i ens apassionava. Ens delíem per conèixer els prerenaixentistes i els muralistes mexicans més contemporanis, i ja no parlem de les pintures rupestres i de totes aquelles

expressions que ens motivaven. Cal tenir present que estàvem sota un influència molt forta de l'academicisme, i que vivíem un procés d'alliberament que no es fa de la nit al dia. Calia trobar les parets i la confiança d'uns clients, i un públic interessat en la nostra obra. I, per part nostra, calia saber donar unes expressions que contribuïssin artísticament al nostre moment històric. Tot plegat era un procés llarg, i encara més si tots havíem d'anar a l'uníson. Van ser pocs anys, però viscuts amb gran esperança.

A l'obrir Estudi d'Art, el curs 1979-1980, la meva principal preocupació pedagògica era fer fàcil la pràctica de captació objectiva del nu, i amb això, moltes obres d'aquell moment en van quedar influenciades. Igualment, la investigació pictòrica de suports, matèries i tècniques possibilita noves expressions, i es va multiplicant l'interès d'entrar-hi.

Alguns dels historiadors, crítics o escriptors, tenen una visió personal de l'art. Amb una matèria tan subjectiva, intenten ser el més objectius possible, però cadascun tira l'aigua al seu molí, per tant, és important relativitzar tot allò que s'ha escrit i analitzar a fons cada artista.

Com es pot suposar, aquest recull és un resum de les diferents aportacions per tal de tenir una visió de tot allò que ha passat amb les motivacions, temàtiques, tècniques i conceptes que m'han mogut a fer pintura, de com s'han resolt. I és d'això que en queda constància en aquest llibre. La varietat forma part del meu tarannà, de la meva postura de plantejar les obres, de ser lliure per a orientar-les segons les circumstàncies que es presenten. És una manera de ser conseqüent amb una posició progressista. Així doncs, aquest resum de pintura dóna un panoràmica de com es produeixen els canvis i les aportacions diverses. El que pugui faltar no merma la idea general, i s'entén la coherència d'una posició artística que valora el fet de quedar lliure per a després donar les possibilitats creatives que emergeixen de la pròpia vida, del medi real que ens envolta i ens reclama sovint, si estem atents a la seva crida, als pensaments i circumstàncies. Reconec que ens hauríem de culpar del fet que per comoditat i mandra deixem d'oferir i d'atendre aquells suggeriments que hem intuït, però no s'han produït.

Entenc també que aquesta disposició creativa produeix confusió enfront d'un artista amb un estil i una obra definida i molt concreta. En el

meu cas, és el que hi ha, i la pròpia honestedat demana aquesta generositat de la què, al meu entendre, estan dotats els éssers humans per a oferir més riquesa als seus semblants. Tot i evitar la influència de les obres d'altri, aquest sol ser un dels mitjans més normalment utilitzats, perquè és una lectura més fàcil de traduir que la que la natura i el pensament propi ens ofereixen cada dia.

Fita (2007)